

Панькевич І.
*студент магістратури юридичного факультету
Західноукраїнського національного університету
Науковий керівник: к.ю.н., доцент, доцент кафедри
конституційного, адміністративного
та фінансового права ЮФ ЗУНУ
Шевчук О.Р.*

ДІЯЛЬНІСТЬ ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ В УКРАЇНІ

Зважаючи на стрімкий розвиток економічних відносин, інформаційних технологій та спрямування внутрішньої та зовнішньої політики на європейські стандарти, зростає роль громадянського суспільства в державі. Залучення широкого кола громадськості, а не осіб індивідів до формування та функціонування різноманітних державних органів у розвинутих країнах давно вважається хорошим методом не лише для контролю за їх діяльністю, а й для зростання правової свідомості громадян та ефективної діяльності державних органів.

На законодавчому рівні, а саме в Конституції України закріплено право на об'єднання громадян у політичні партії та громадські організації для здійснення і захисту своїх прав і свобод та задоволення політичних, економічних, соціальних, культурних та інших інтересів [2].

Розглянемо громадські організації як суб'єкта адміністративного права. В.Б. Авер'янов адміністративно-правовий статус громадських об'єднань визначав як «сукупність прав та обов'язків, які реалізуються в адміністративних правовідносинах, що виникають між громадськими об'єднаннями і державними органами, органами місцевого самоврядування» [3, с. 348]. Авер'янов підкреслював важливість норм адміністративного права, що регулюють відносини держави і об'єднань громадян.

Набуваючи юридичного статусу громадська організація отримує велику кількість прав таких як: право на поширення інформації; представляти й захищати власні законні інтереси й законні інтереси своїх членів (учасників) в органах місцевого самоврядування, проводити масові заходи, право засновувати або ж вступати у різні асоціації, спілки, союзи, цивільні права (особисті немайнові та майнові). Також не слід забувати, що у правовій державі наявність прав породжує обов'язкову присутність обов'язків. Держава регулює і зобов'язує представників громадських організацій готувати річні фінансові звіти із зазначенням детального аналізу доходів і витрат, здійснювати заходи контролю, щоб забезпечити зарахування і витрачання повністю всіх коштів у спосіб, що узгоджується з цілями та завданнями заявленої діяльності громадського об'єднання, забезпечити ведення обліку та зберігання не менше п'яти років усіх необхідних облікових документів стосовно внутрішніх та міжнародних операцій, а також інформації.

Громадські організації є важливою, а інколи і рушійною ланкою громадянського суспільства. Вони можуть провадити свою діяльність щодо всіх сфер суспільного життя наприклад розробку державної політики, здійснювати законодавчу ініціативу, пропонувати шляхи розвитку освіти, науки, культури, духовних цінностей, а також допомагати та взаємофункціонувати з державними органами влади для задоволення інших соціальних потреб. Все це вони повинні здійснювати відповідно до своїх статутів та законодавства України, а також міжнародних нормативно правових актів.

Задля забезпечення додержання не втручання держави в діяльність громадських організацій, а також для гарантії прав громадян на об'єднання варто згадати Закону України «Про громадські об'єднання». Відповідно до закону втручання органів державної влади, органів влади Автономної Республіки Крим, органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб у діяльність громадських об'єднань не допускається, крім випадків, передбачених законом [2].

Проте проаналізувавши судову практику Європейського суду з прав людини можемо прийти до висновку, що на сьогодні було прийнято ряд рішень про порушення таких прав як право на мирні зібрання, відмову реєстрації громадського об'єднання. Існує велика кількість судових рішень, щодо порушень певних аспектів діяльності громадських об'єднань, що дає зрозуміти про не врегульованість питань громадських організацій на національному рівні.

Отже, громадські організації мають великий вплив на формування свідомості громадян та державної політики загалом. Важливо те, що у нас в Україні є демократичне суспільство, яке не боїться висловлювати свою позицію щодо суспільних питань. Тому потрібно докладати максимум зусиль для того щоб зміцнювались інститути і формувалася культура громадянського суспільства.

Список використаних джерел

1. «Про громадські об'єднання»: Закону України Редакція від 28.04.2020, підстава – 361-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4572-17#Text> (Дата звернення: 15.10.2020)
2. Конституція України Редакція від 01.01.2020, підстава - 27-IX URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96%D0%B2%D1%80#Text> (Дата звернення: 15.10.2020)
3. Цьвок Мар'яна Адміністративно-правовий статус недержавних громадських організацій в Україні. URL: <http://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2018/jun/13056/346-353.pdf> (Дата звернення: 15.10.2020)